

Deniz Kaza ve Olaylarını İnceleme Yönetmeliği hakkında

Yayıma Hazırlayan: Güneş Karol Işıklar¹

27 Kasım 2019 Tarihli ve 30953 Sayılı Resmi Gazete’de “Deniz Kaza ve Olaylarını İnceleme Yönetmeliği” yayımlanmıştır. RG’de yayım tarihiyle birlikte yürürlük kazanan Yönetmelik, 2014 yılında yayımlanan Deniz Kazalarını ve Olaylarını Araştırma ve İnceleme Yönetmeliği’nin² yerini almıştır.

Aşağıda 2019 tarihli Deniz Kaza ve Olaylarını İnceleme Yönetmeliği uyarınca, 2014 tarihli Deniz Kazalarını ve Olaylarını Araştırma ve İnceleme Yönetmeliği’nin maddelerinde ne şekilde değişiklik yapıldığı gösterilecektir.

~~DENİZ KAZALARINI VE OLAYLARINI ARAŞTIRMA VE İNCELEME YÖNETMELİĞİ~~

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; deniz kazalarını ve olaylarının araştırılması ve incelenmesi ile bunlara ilişkin bildirimlerin yapılmasına yönelik usul ve esaslar ile görev, yetki ve sorumlulukları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik hükümleri;

¹ İstanbul Bilgi Üniversitesi Deniz Ticareti ve Sigorta Bilim Dalı Araştırma Görevlisi.

² RG Tarihi: 10/7/2014, Sayısı: 29056.

a) Türkiye'nin deniz yetki alanları ile içsularında Türk veya yabancı bayraklı gemilerin dâhil olduğu veya bu gemiler üzerinde meydana gelen deniz kaza ve olayların##,

b) Bulunduğu coğrafi konuma bakılmaksızın, Türk bayraklı gemilerin dâhil olduğu veya bu gemiler üzerinde meydana gelen deniz kaza ve olayların##,

c) (a) bendinde belirtilen alanlar haricindeki tüm deniz alanlarında, Türkiye'nin önemli ölçüde ilgili devlet sıfatını haiz olduğu kaza ve olaylar ile tasarımı veya inşası Türkiye'de yapılan gemilerin dâhil olduğu deniz kaza ve olayların##,

araştırılmasını ve incelenmesini kapsar.

(2) Bu Yönetmelik hükümleri;

a) Ülkemizdeki tersane, tekne imal yeri, çekek yeri ve gemi söküm tesislerinde, münhasıran geminin tamir, bakım ve tutumu sırasında meydana gelen kazalarda,

b) Mekanik olarak tahrik edilmeyen gemilere, ilkel yapıli ahşap gemilere, özel yatlara, ticari amaçla on ikiden fazla yolcu taşımayan gemilere, uluslararası sefer yapmayan ve boyu 24 metreden küçük balıkçı gemilerine, gemi niteliği taşımayan deniz araçlarına, hacizli veya seferine müsaade edilmeyen gemilere, gemi söküm tesislerine giden gemilere, [a]skeri gemiler ile kamu hizmetlerine tahsisli olup ticari amaçla kullanılmayan devlet gemilerine,

uygulanmaz.

(3) Askeri gemiler ile kamu hizmetlerine tahsisli olup, ticari amaçla kullanılmayan devlet gemilerinin bu Yönetmelik kapsamına giren gemilerle deniz kazasına karışması durumunda, bu Yönetmelik hükümleri, bağı olduğu Bakanlığın onayıyla askeri gemiler ile kamu hizmetlerine tahsisli gemileri de kapsayabilir.

(4) Askeri gemiler ile kamu hizmetlerine tahsisli gemiler haricinde, ikinci fıkranın (b) bendinde sayılan kapsam dışı deniz araçlarının bu Yönetmelik kapsamında kalan deniz araçları ile kazaya karışması durumunda, kapsam dışı kalan deniz araçları da Yönetmelik kapsamına alınır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; ~~26/9/2011 tarihli ve 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 29 uncu ve 34 üncü~~ 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 489/A ve 508 inci maddelerine dayanılarak ve 18/5/1968 tarihli ve 6/10027 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla taraf olduğumuz 1966 Uluslararası Yükleme Sınırı Sözleşmesine (LL 66), 6/3/1980 tarihli ve 8/522 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla taraf olduğumuz Denizde Can Emniyeti Uluslararası Sözleşmesine (SOLAS-

74), 3/5/1990 tarihli ve 90/442 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla taraf olduğumuz Denizlerin Gemiler Tarafından Kirlenmesinin Önlenmesine Ait Uluslararası Sözleşmeye (MARPOL-73), 26/8/2003 tarihli ve 2003/6109 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla taraf olduğumuz Gemi Adamlarının Eğitim, Belgelendirilme ve Vardiya Standartları Hakkında Uluslararası Sözleşmeye (STCW) ve MSC.255(84) sayılı IMO Kaza İnceleme Koduna paralel olarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) AAKKM: Ana Arama Kurtarma ve Koordinasyon Merkezini,
- b) Acente: Gemi sahibi, işleteni, kiralayanı veya kaptanı veyahut yük sahibi ile yaptıkları sözleşmelerle bunlar nam ve hesabına hareket eden, üçüncü kişi ve kuruluşlara karşı bunların haklarını koruyan kişi veya kuruluşu,
- c) AIS (Automatic Identification System): Otomatik Tanımlama Sistemini,
- ç) Bakan: Ulaştırma ve Altyapı Bakanını,
- d) Bakanlık: Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığını,
- e) Balıkçı gemisi: Balık veya diğer canlı deniz kaynaklarını yakalamakta kullanılan gemileri,
- f) Başkan: Ulaşım Emniyeti İnceleme Merkezi Başkanını,
- g) Başkanlık: Ulaşım Emniyeti İnceleme Merkezi Başkanlığını,
- ğ) Bayrak devleti: Bir geminin bayrağını taşıdığı devleti,
- h) Bilirkişi: Kaza araştırma ve incelemesinin tamamında veya belirli bir bölümünde, uzmanlık gerektiren özel bir alanda veya teknik bir hususta bilgi ve tecrübesinden yararlanılmak üzere görevlendirilen kişiyi,
- ı) Ciddi çevre kirliliği: ~~Yapılan değerlendirme sonucunda çevre üzerinde büyük bir zararlı etkiye neden olduğu kanaatine varılan kirliliği,~~ 21/10/2006 tarihli ve 26326 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanunun Uygulama Yönetmeliğinde belirtilen ve bir deniz kazası sonrası meydana gelen gemi kaynaklı seviye II kirlilikleri,
- i) Ciddi deniz kazası: Çok ciddi deniz kazası dışında kalan ve ciddi yaralanma veya gemiyi denize elverişsiz hale getirecek derecede büyük maddi hasarla sonuçlanan deniz kazasını,

⇒ j) Ciddi yaralanma: Kaza anından itibaren 7 gün içinde başlayan ve 72 saatten daha fazla süren bir zaman dilimi içinde kazazedenin normal hareket imkân ve kabiliyetini kısıtlayan işgöremezlik haline neden olan yaralanmayı,

k) Çok ciddi çevre kirliliği: Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanunun Uygulama Yönetmeliğinde belirtilen ve bir deniz kazası sonrası meydana gelen gemi kaynaklı seviye III kirlilikleri,

⇒ l) Çok ciddi deniz kazası: Can kaybı, geminin tam ziyayı ve ciddi çevre kirliliği olaylarından birini içeren bir deniz kazasını,

m) Değerlendirme Heyeti: Ulaşım emniyetini artırmak üzere incelemesi yapılan kaza veya olaylara ilişkin raporları karara bağlayan heyeti,

⇒ n) Deniz kazası: Bir geminin operasyon ve faaliyetleriyle bağlantılı olarak gerçekleşen ve;

1) Bir kişinin ölümü veya yaralanması,

2) Bir kişinin gemi üzerindeyken kaybolması,

3) Geminin batması, kaybolması, kayıp sayılması veya kaza ile bağlantılı olarak geminin terk edilmesi,

4) Geminin maddi hasara uğraması,

5) Geminin manevradan aciz duruma düşmesi,

6) Geminin karaya oturması,

7) Geminin kıyı veya açık deniz yapısına veya başka bir gemiye çatması veya başka bir gemiyle çatışması,

8) Gemi veya gemilerin uğradıkları hasardan kaynaklanan ciddi çevre kirliliği oluşması veya ciddi çevre kirliliği ihtimalinin ortaya çıkması,

9) Geminin Türkiye karasularında ve içsularında kurulu bulunan su ürünleri yetiştiricilik tesislerine çarpması,

ile sonuçlanan bir olay veya olaylar silsilesini,

⇒ o) Deniz kazası/olayı bildirim formu: Bu Yönetmeliğin ekinde yer alan ve deniz kazası/olayı bildirimini yapmak için kullanılan formu,

⇒ ö) Deniz olayı: Bir geminin operasyon ve faaliyetleriyle bağlantılı olarak gerçekleşen ve geminin, gemi üzerindeki insanların veya diğer kişilerin emniyetini veya çevreyi tehlike altına sokan veya düzeltilmemesi halinde tehlikeye sokabilecek olan ve deniz kazası dışında kalan olay veya olaylar silsilesini,

ı) p) Gemi: Kendiliğinden hareket etmesi imkânı bulunmasa dahi, tahsis edildiği amaç suda hareket etmesini gerektiren, yüzmeye özelliği bulunan her araç, **Kabotaj ve/veya kabotaj harici sularda ticari amaçla kullanılan her türlü yük, yolcu ve balıkçı gemileri ile özel maksatlı ve özel yapılı gemileri,**

ı) r) Gemiadamı: Bir gemi üzerinde, gemiyle birlikte sefere çıkmak da dâhil olmak üzere istihdam edilen kişiyi **Geminin kaptanını, zabıtlarını, yardımcı zabıtlarını, stajyerlerini, tayfalarını ve yardımcı hizmet personelini,**

ı) s) IMO (International Maritime Organization): Uluslararası Denizcilik Örgütünü,

ı) ş) İçsular: ~~Göl, baraj,~~ **Karasularının belirlendiği esas hattın gerisinde kalan sular ile tabii ve suni göller, baraj gölleri,** dalyan ve nehirleri,

ı) t) İlgili taraf: Deniz kaza incelemesinin sonuçları bakımından kayda değer derecede önemli çıkarları, hakları veya yasal beklentileri olan kuruluş veya kişiyi,

n) ~~KAİK Yönetmeliği: 6/5/2013 tarihli ve 28639 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Kaza Araştırma ve İnceleme Kurulu Yönetmeliğini,~~

ı) u) Kamu hizmetlerine tahsisli gemi: Asıl gayesi emniyet, güvenlik, denetim, sağlık, eğitim ve araştırma gibi kamu hizmeti sunmak olan, ticari faaliyet yürütmeyen gemiyi,

ı) ü) Kıyı devleti: ~~Deniz yetki alanlarında~~ **Karasularında** veya içsularında bir deniz kazası veya olayı meydana gelen devleti,

p) Kurul: Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Kaza Araştırma ve İnceleme Kurulunu,

ı) v) Maddi hasar: Deniz kazasıyla bağlantılı olarak, geminin veya kıyı yapısının yapısal bütünlüğünü, performansını veya işlevsel özelliğini önemli ölçüde etkileyen ve ana aksam veya parçalarının büyük ölçüde tamir veya değişimini gerektiren hasarı veya kıyı yapısı veya geminin kullanılamaz hale gelmesini,

ı) y) Önemli ölçüde ilgili devlet: Bir geminin faaliyetine bağlı olarak;

1) Deniz kazasına veya olayına karışan geminin bayrak devletini,

2) Deniz kazası veya olayıyla ilgisi bulunan kıyı devletini,

3) Deniz yetki alanları, içsuları ve kıyıları, deniz kazasına bağlı olarak ciddi şekilde çevresel zarara uğrayan devleti,

4) Deniz kazası veya olayı nedeniyle egemenliği altındaki kıyıları, kıyı yapıları, suni adaları, platform ve tesisleri zarara uğrayan veya zarara uğrama tehlikesiyle karşı karşıya kalan devleti,

5) Deniz kazasına bağlı olarak, vatandaşları hayatını kaybeden veya ciddi yaralanmaya maruz kalan devleti,

6) Kaza araştırma ve incelemesi yürüten devlet tarafından faydalı olduğu değerlendirilen önemli bilgileri elinde bulunduran devleti,

7) Bu bentte yer alanlar dışında kalıp da başka bir sebeple kazayla ilgisi olduğu iddiasında bulunan ve bu iddiası ~~Kurul~~ **Başkanlık** tarafından kabul gören devleti,

z) **Ön rapor: Kazayla ilgili gerçek bilgilere göre yazılan ve değerlendirme bölümünü içermeyen raporu,**

ş) **aa) SMS: Cep telefonlarına kısa mesaj gönderilmesi hizmetini,**

ç) **bb) Tanınmış kuruluş: ~~Bakanlık tarafından~~ Bayrak devleti veya IMO tarafından; klaslama, belgelendirme, uygunluk değerlendirme ve eğitim verme konularında, ~~Bakanlık~~ bayrak devleti veya IMO adına işlem yapmak üzere yetkilendirilen kuruluşu,**

u) **cc) Uzman: ~~Kurulda kaza araştırma ve incelemesi yapmak amacıyla~~ Ulaşım emniyeti inceleme faaliyetini yerine getiren; Başkanlık personeli ile Bakanlık bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarından görevlendirilen personeli,**

ü) **çç) VDR (Voyage Data Recorder): Seyir veri kaydedicisini,**

dd) Yolcu gemisi: Ticari amaçla çalıştırılan ve 12'den fazla yolcu taşıyan gemileri,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kaza Bildirimi, Görev ve Yetkiler

Deniz kaza ve olaylarının incelenmesinde görev, yetki ve sorumluluk

MADDE 5 – (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki deniz kaza ve olaylarının araştırma ve incelenmesi ~~Kurulun~~ **Başkanlığın** görev, yetki ve sorumluluğundadır.

Deniz kazalarında görevlendirilen uzmanların nitelikleri ile görev ve yetkileri

MADDE 6 – (1) Deniz kaza ve olaylarında görev yapmak üzere ~~Kurul~~ **Başkanlık** hizmetlerinde görevlendirilen uzmanların, denizcilikle ilgili lisans düzeyinde eğitim veren yükseköğretim kurumlarından mezun ve en az Uzakyol 1. Zabıt veya Uzakyol 2. Mühendis ehliyetine sahip kişiler ile kamu veya özel sektörde en az üç yıl tecrübeli ~~gemi inşa mühendisi~~ **Deniz Ulaştırma İşletme Mühendisi, Gemi İnşa Mühendisi ve/veya Gemi Makineleri İşletme Mühendisi** kişilerden seçilmeleri esastır.

(2) Deniz kaza ve olaylarının **araştırılması ve incelenmesi** için görevlendirilen uzmanlar ~~KAIK~~ **Yönetmeliğinde 11/5/2019 tarihli ve 30771 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ulaştırma ve Altyapı**

Bakanlığı Ulaşım Emniyeti İnceleme Merkezi Başkanlığı Yönetmeliğinde belirtilen görev ve yetkilerin yanı sıra, hudut kapıları ve gümrüklü sahalar da dâhil olmak üzere;

- a) Deniz kazasına karışan gemiye çıkabilir ve gemi üzerinde incelemelerde bulunabilir,
- b) Gemi kaptanı, mürettebatı ve diğer ilgililerle görüşebilir,
- c) **Deniz kazası inceleme faaliyetleri kapsamında [i]**lgili liman, şirket, kılavuzluk istasyonu, gemi trafik hizmetleri istasyonu, liman başkanlıkları, Bakanlık merkez teşkilatının denizcilikle ilgili birimleri, arama kurtarma merkezleri ve arama kurtarma faaliyetleriyle ilgili diğer kurum ve kuruluşlar ile çevre acil müdahale merkezleri ve çevre kirliliğiyle ilgili diğer kurum ve kuruluşlarda incelemelerde bulunabilir, **kaza ve olayla ilgili bilgi ve belgelerin örneklerini alabilir.**
- ç) **VDR, AIS ve Gemi Trafik Hizmetleri** kayıtlarını alabilir ve çözümlettirebilir.
- d) **Üniversiteler ve Bakanlıkça yetkilendirilmiş kuruluşlardan, deniz kazası ve olaylarının araştırılması ve incelenmesiyle ilgili bilimsel ve teknik konularda destek isteyebilir; test, muayene, simülasyon veya hesaplama yapılmasını talep edebilir.**

~~(3) Kaza incelemesine konu gemi/gemilerin, deniz kaza incelemesi için gerekli görülmedikçe seferinden alınmaz ve orijinal belgelerine ve teçhizatına el konulamaz. (3) Kaza incelemesine konu geminin/gemilerin, kaza incelemesi kapsamında gemiadamları ile görüşülebilmesi veya bilgi, belge ve elektronik kayıtların alınabilmesi için seferine/seferlerine müsaade edilmeyebilir.~~

(4) Uzmanlar, deniz kazası inceleme faaliyetleri kapsamında başka devletler ve uluslararası kuruluşlarla doğrudan yazışma veya görüşme yapabilir, bilgi ve görüş alışverişinde bulunabilir.

(5) Kaza incelemelerinde meydana gelen bilimsel ve teknik yaklaşım değişiklikleri, yenilikler ve teknolojik gelişmeler doğrultusunda, gerektiğinde kaza araştırma ve incelemesinde görevlendirilen uzmanlara, yurt dışında Bakanlık Makamının onayı ile temel veya tazeleme eğitimi aldırılır.

Deniz kazasını bildirim yükümlülüğü

MADDE 7 – (1) Bir deniz kazası meydana geldiğinde aşağıda belirtilen kişi, kurum veya kuruluşlar en kısa süre içinde kazaya ilişkin bildirim yapmakla yükümlüdürler:

- a) Müteselsilen sorumlu olmak üzere; geminin kaptanı, kaptan bildirim yapamayacak durumda ise yerine vekâlet eden zabit, geminin donatanı, işleteni veya acentesi,
- b) ~~(a) bendindeki bildirim yükümlülüğüne ilave olarak~~ **[S]**orumluluk sahası içinde meydana gelen deniz kazalarında ilgili liman başkanlığı.

(2) Deniz kazasına ilişkin bildirim en elverişli vasıtalar kullanılmak suretiyle AAKKM'ye ~~yapılacaktır~~ **yapılır**. AAKKM söz konusu bildirim elektronik posta ve SMS ile ~~Kurul'a Başkanlığa iletilecektir~~ **bildirir**.

(3) Birinci fıkra gereğince bildirim yükümlülüğü olanlar AAKKM'ye yapılan bildirim takiben Ek-1'de yer alan deniz kazası/**olayı** bildirim formunu doldurarak ~~Kurul'a Başkanlık~~ **Başkanlık** internet sitesi üzerinden veya posta, elektronik posta ~~veya ya da~~ faks yoluyla ~~iletileceklerdir~~ **bildirir**.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kazaların İncelenmesi

Kaza incelemesinin amacı

MADDE 8 – (1) Bu Yönetmelik kapsamındaki deniz kaza incelemesinin amacı; deniz kazalarının oluşmasına neden olan gerçek sebeplere ulaşmak suretiyle denizde **seyir**, can, mal ve çevre emniyetine yönelik mevzuat ve uygulamaların geliştirilmesin[e] sağlamak, ~~böylece benzer kazaların tekrarını önlemek ve kaza sonrasındaki olumsuz etki ve sonuçların azaltılmasını temin etmektir~~ **ve ileride olabilecek benzer kaza ve olayların önlenmesine katkı sağlayacak tavsiyelerde bulunmaktır.**

(2) Bu Yönetmelik kapsamında yürütülen deniz kaza incelemesi adli veya idari soruşturma niteliğinde olmadığı gibi; amacı suçu ve suçluyu tespit etmek veya sorumluluk paylaşımını belirlemek değildir.

Kaza incelemesine karar verilmesi

MADDE 9 – (1) ~~Türkiye'nin karasularında veya uluslararası sularda uluslararası sefer yapan Türk bayraklı gemilerde meydana gelen çok ciddi deniz kazalarında, Kaza bildiriminin alınmasından veya başka şekilde kazadan haberdar olunmasından sonra, Kurul Başkanı tarafından Başkanın onayıyla kaza incelemesinin yapıp yapılmayacağı hususunda karar verilir~~ **kaza incelemesi yapılır.**

~~(2) Her türlü deniz kazası incelemeye tabi tutulabilir.~~

~~(3) Çok ciddi deniz kazalarının incelenmesi öncelikle yapılır.~~

~~(4) İnsan hayatı veya çevreye ciddi bir tehdit oluşturmaksızın geminin tam zıya halinde ve boyu 24 metreden küçük gemilerde meydana gelen çok ciddi deniz kazalarında kaza incelemesi yapılması Kurul Başkanının takdirindedir.~~

(2) Uluslararası sefer yapmayan Türk bayraklı gemilerde meydana gelen çok ciddi deniz kazalarında, bildirim alınmasından sonra ön inceleme başlatılır, yapılacak değerlendirmeye istinaden Başkanın onayıyla kaza incelemesi yapılabilir.

(3) Kaza bildirimini alınmasından sonra;

a) Kazanın olduğu yere bakılmaksızın Türk bayraklı gemilerde veya Türk bayraklı gemilerin karıştığı çok ciddi deniz kazalarında,

b) Bayrağına bakılmaksızın Türkiye'nin karasularında meydana gelen çok ciddi deniz kazalarında, Başkanın onayıyla ön inceleme başlatılır. Başlatılan inceleme sonucunda 11 inci madde hükümleri doğrultusunda yapılacak değerlendirmeye istinaden Başkanın onayıyla kaza incelemesi yapılabilir.

(4) Kaza bildirimini alınmasından sonra;

a) Kazanın olduğu yere bakılmaksızın Türk bayraklı gemilerin dâhil olduğu ciddi deniz kazalarında veya deniz olaylarında,

b) Bayrağına bakılmaksızın Türkiye'nin karasularında meydana gelen ciddi deniz kazaları veya deniz olaylarında,

Başkanın onayı ile ön inceleme başlatılabilir. Başlatılan inceleme sonucunda 11 inci madde hükümleri doğrultusunda yapılacak değerlendirmeye istinaden Başkanın onayıyla kaza incelemesi yapılabilir.

Kazanın incelenmesi

MADDE 10 – (1) ~~Kurul Başkanı tarafından~~ Başkanın onayı ile incelenmesine karar verilen deniz kazası için;

a) ~~Kurul Başkanı tarafından Kurul hizmetlerinde görevlendirilen~~ uzmanlar arasından görevlendirme yapılır. Birden fazla uzman görevlendirilmesi durumunda bunlardan biri grup başkanı olarak tayin edilir.

b) Kaza incelemesinin özel bir uzmanlık gerektirmesi durumunda veya ~~Kurul Başkanının~~ gerekli göreceği diğer hallerde, ~~Kurul hizmetlerinde görevlendirilen~~ uzmanlar dışında da görevlendirme yapılabilir.

(2) Kaza incelemesi için görevlendirilen uzmanlar 6 ncı maddede ve ~~KAIK Yönetmeliğinin 14 üncü~~ Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Ulaşım Emniyeti İnceleme Merkezi Başkanlığı Yönetmeliğinin 12 nci maddesinde belirtilen görev ve yetkiler dâhilinde kaza araştırma ve inceleme faaliyetlerini yürütür.

Diğer devletlerle işbirliği

MADDE 11 – (1) Diğer [ö]nemli ölçüde ilgili devletler[le] ~~ilgilendirip de bizzat bu devletlerle veya bu devletler tarafından yetkilendirilen kişi veya kuruluşlarla işbirliği halinde yürütülmesi gereken~~

yürütülecek kaza araştırma ve inceleme faaliyetleri, ülkemizin de taraf olduğu uluslararası sözleşmeler ve IMO Kaza İnceleme Kodu hükümlerine göre gerçekleştirilir. Bu çerçevede;

a) Türkiye'nin bayrak devleti olarak önemli ölçüde ilgili devlet sıfatını haiz olduğu deniz kazalarında, kaza inceleme yetkisi bayrak devleti adına Başkanlığın sorumluluğundadır. Ancak diğer önemli ölçüde ilgili devlet ile yapılacak müzakere sonucunda Başkanın onayıyla kaza incelemesinin diğer önemli ölçüde ilgili devlet ile müşterek olarak veya diğer önemli ölçüde ilgili devlet tarafından yapılmasına karar verilebilir.

b) Türkiye'nin kıyı devleti olarak önemli ölçüde ilgili devlet sıfatını haiz olduğu deniz kazalarında, kaza inceleme yetkisi esasen bayrak devleti sorumluluğundadır. Ancak bayrak devletinin kaza incelemesi başlatmaması veya bayrak devleti ile kaza inceleme raporu üzerinde ciddi görüş ayrılığı yaşanması durumunda yapılacak değerlendirmeye istinaden Başkanın onayıyla kaza incelemesi yapılmasına karar verilebilir.

c) Türkiye'nin önemli ölçüde ilgili devlet sıfatını haiz olduğu diğer deniz kazalarında, bayrak devleti veya kıyı devleti tarafından kaza incelemesinin başlatılmaması veya diğer önemli ölçüde ilgili devlet/devletlerle kaza inceleme raporu üzerinde ciddi görüş ayrılığı yaşanması durumunda, yapılacak değerlendirmeye istinaden Başkanın onayıyla kaza incelemesi yapılabilir.

Delil ve kayıtların gizliliği

MADDE 12 – (1) Kaza incelemesi kapsamında elde edilen bütün bilgi ve belgeler ile yazılı ve elektronik kayıtlar ve kaza inceleme taslak raporları, adli makamlar istisna olmak üzere, kaza incelemesi maksatları dışında açıklanamaz, ve hiçbir kişi ve merci ile paylaşılamaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Deniz Kaza İncelemesi Raporu

Deniz kaza incelemesi taslak raporu

MADDE 13 – (1) Deniz kazasının incelenmesi sonucunda, söz konusu kazayı incelemek üzere görevlendirilen uzmanlar tarafından hazırlanan bir deniz kazası incelemesi taslak raporunda hazırlanır. Taslak raporda aşağıdaki bölümlere yer verilir:

a) Özet: Deniz kazasına ilişkin temel gerçeklerin ifade edildiği bölümdür. Kazanın ne olduğu, ne zaman, nerede ve nasıl gerçekleştiği; ayrıca herhangi bir can kaybı veya yaralanma olup olmadığı; gemi, yük, üçüncü taraflar veya çevrede bir hasar meydana gelip gelmediği açıklanır.

b) Kazaya ilişkin bilgiler: Kaza hakkındaki detaylar, gemiye ve seferine ait bilgiler ile kaza sonrası müdahaleleri ve arama kurtarma çalışmalarına ilişkin bilgilerin yer aldığı bölümdür.

c) Kazanın gelişimi: Kaza öncesinde, esnasında ve sonrasındaki olayların kronolojik bir sıra içinde anlatıldığı ve kaza ile ilgili insan **faktörü**, malzeme, teçhizat ve çevre gibi unsurlara yer verilen bölümdür.

ç) Değerlendirme: Kazaya ilişkin bulguların analiz edildiği ve bunlar hakkında yorumlar yapılan bölümdür. Kazayla ilgili olaylar ve çevre şartları, hatalı davranışlar ve ihmaller, malzeme hataları, tehlikeli maddeler, gemi operasyonları, **gemi ergonomisi**, şirket yönetimi ve denizcilik idaresine ilişkin hususları da içeren kazaya etki eden unsurlara bu bölümde yer verilir.

d) Sonuçlar: Kazanın meydana gelmesinde etkisi olan unsurlar ile kazanın meydana gelmesini ~~önleyecek~~ **önleyebilecek** veya kazanın olumsuz etkilerinin azaltılmasını ~~sağlayacak~~ **sağlayabilecek** unsurlardaki noksanlık veya yetersizlikler hakkında varılan yargıları ~~ve kazaların önlenmesi için geliştirilmesi gereken emniyet tedbirlerini~~ açıklayan bölümdür.

e) Tavsiyeler: Değerlendirme ve sonuçlardan yararlanılarak oluşturulan, ~~ve seyir emniyeti, gemi ve yük operasyonları, mevzuat,~~ tasarım, denetleme, ~~mevzuat,~~ yönetim, iş emniyeti, eğitim, ~~tamir, bakım tutum,~~ sahil yardımı ve acil durum müdahalesi gibi alanlara ilişkin tavsiyeleri içeren bölümdür. Tavsiyeler, deniz kazalarının önlenmesi amacıyla, denizcilik idaresi, gemi donatanları, işletenleri, liman işleticileri, tanınmış/**yetkilendirilmiş** kuruluşlar, gemi trafik hizmetleri, kılavuzluk teşkilatları, meslek ~~ve uluslararası denizcilik~~ kuruluşları, ~~uluslararası denizcilik kuruluşları~~ gibi, bunları en iyi uygulayabilecek **düzenleyici ve uygulayıcı** durumda olan kurum ve kuruluşlara yönelik yapılır. Bu bölüm, kaza incelemesi sırasında **geçici** yapılabilecek ~~geçici~~ emniyet tavsiyelerini veya emniyet tedbirlerini de içerebilir.

f) Ekler: Gerekli görüldüğü takdirde, fotoğraf, elektronik seyir kayıtları ve haberleşme çözümleri, harita, sertifika, ilgili mevzuat ve diğer bilgi ve belgelerin rapora eklendiği bölümü içerir.

(2) Ön inceleme başlatılan deniz kazalarında, kaza incelemesine devam edilmeyecekse kaza hakkındaki ilk bulgulara göre ön rapor hazırlanır ve Başkanlığa sunulur.

Kaza inceleme taslak raporu üzerinde yapılacak işlemler

MADDE 14 – (1) Deniz kaza incelemesi taslak raporu, diğer önemli ölçüde ilgili devletlerin görüşlerinin alınması amacıyla, en uygun vasıtalarla kendilerine gönderilir. ~~Taslak raporun gönderilmesi, söz konusu devletlerin gerekli gizlilik kurallarına uyacaklarını taahhüt etmelerine bağlıdır.~~

(2) Deniz kaza incelemesi taslak raporunun tamamı veya belirli bölümleri, **diğer önemli ölçüde ilgili devletler tarafından görüşlerinin alınması amacıyla ve ilgili tarafca taslak söz konusu raporun tamamının veya bir bölümünün belirli bölümlerinin başka kişi, kurum ve kuruluşlarla kamuoyuyla paylaşılmayacağına taahhüt edilmesi şartıyla ilgili taraflara gönderilebilir gönderilir.**

(3) Diğer önemli ölçüde ilgili devletlere ve diğer ilgili taraflara, taslak rapor üzerinde görüş ve önerilerini bildirebilmeleri için 30 gün süre verilir veya karşılıklı olarak başka bir süre üzerinde mutabakata varılabilir.

(4) Diğer önemli ölçüde ilgili devletlerin ve diğer ilgili tarafların süresi içerisinde bildirdikleri görüşler, deniz kaza incelemesi raporunun nihai hale getirilmesinde dikkate alınır.

Kaza inceleme raporu

MADDE 15 – (1) Deniz kaza incelemesi taslak raporu ~~KAIK Yönetmeliğinin 6 ncı~~ **Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Ulaşım Emniyeti İnceleme Merkezi Başkanlığı Yönetmeliğinin 22 nci** maddesi gereğince ~~Kurulda değerlendirilerek~~ **Değerlendirme Heyeti tarafından** karara bağlanır.

(2) ~~Birinci fıkra gereği~~ **[K]**arara bağlanan deniz kazası inceleme raporu, ~~KAIK Yönetmeliğinin 6 ncı~~ **Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Ulaşım Emniyeti İnceleme Merkezi Başkanlığı Yönetmeliğinin 22 nci** maddesi uyarınca;

a) Kurulun internet sitesinde yayımlanarak kamuoyu ve ilgililerle paylaşılır.

a) **Bakana ve Cumhurbaşkanlığı Güvenlik ve Dış Politikalar Kuruluna sunulur.**

b) **Başkanlık internet sitesinde yayımlanarak kamuoyu ve ilgililerle paylaşılır.**

↳ c) Gerekli çeviriler yapılmak suretiyle, diğer önemli ölçüde ilgili devletlere ve uluslararası kurum ve kuruluşlara en uygun vasıtalar kullanılarak gönderilir.

(3) **Yayımlanan ve ilgili taraflarla paylaşılan deniz kazası inceleme raporlarında yer alan tavsiyelerin uygulanması ile ilgili gelişmeler makul bir süre içerisinde ilgililer tarafından Başkanlığa bildirilir.**

(4) **Raporda yer verilen tavsiyeler, raporu hazırlayan inceleme grubu tarafından takip edilir. Her tavsiyenin uygulanma durumuna ait bilgi ve güncellemeler kayıt altına alınır.**

Deniz kazasının yeniden incelenmesi

MADDE 16 – (1) ~~Kurul Başkanlık~~, raporun karara bağlanması sonrasında, rapordaki değerlendirmeleri, ve sonuçları **ve tavsiyeleri** değiştirebilecek nitelikte yeni delillerin ortaya çıkması durumunda, kazanın yeniden incelenmesine karar verebilir.

(2) Birinci fıkrada sözü edilen yeni deliller, diğer önemli ölçüde ilgili devletler[le] de ~~bildirilir~~ **paylaşılabilir**.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Araştırma Faaliyetleri ve Deniz Olayları

Deniz kazalarına ilişkin araştırma faaliyetleri

MADDE 17 – (1) ~~Kurul Başkanının~~ **Başkan** gerekli gördüğü hususlarda, ~~Kurul hizmetlerinde görevlendirilen~~ uzmanlara ve bilirkişilere veya diğer ilgili kişi, kurum, kuruluş ve üniversitelere deniz kazalarına ilişkin araştırma yaptırılabilir.

(2) Araştırma faaliyeti, aşağıdaki hususlara ilişkin bilgi toplanması amacıyla gerçekleştirilir;

a) Deniz kazalarına neden olan unsurlar.

b) Deniz kazaları sonucunda ortaya çıkan ve insan, çevre ve gemi ile gemi üzerindeki ve dışındaki teçhizat ve yapılarda meydana gelen olumsuz etkilerin azaltılmasını sağlayabilecek hususlar.

c) Deniz kazalarının bildirimleriyle ilgili noksanlıklar.

(3) Araştırma faaliyeti;

a) Deniz kazalarına ilişkin insan, çevre ve malzeme unsurları ile teknik unsurların kazalara olan etkisinin ortaya çıkarılmasını,

b) Balıkçılık, yük taşımacılığı, yolcu taşımacılığı, turizm, kılavuzluk ve römorkaj, deniz araştırmaları ve deniz dibi faaliyetleri gibi belirli bir denizcilik faaliyetini,

c) Yangın, karaya oturma, çatışma **ve yapısal hasarlar** gibi belirli bir kaza tipini,

ç) Gemi trafik hizmetleri, arama ve kurtarma hizmetleri, çevre acil müdahale hizmetleri gibi faaliyetleri,

d) Gemiadamlarının eğitimi ve belgelendirilmesi, gemilerin denetlenmesi ve belgelendirilmesi gibi faaliyetleri,

e) Gemilerin inşa, tamir ve bakımlarını,

f) Kuru yük, tanker, konteyner, ro-ro, yolcu gemisi, balıkçı gemisi, yat, yelkenli gemi gibi belirli bir gemi tipini,

g) Gemi üzerindeki belirli bir teçhizat veya donanımı,

ğ) Yükleme, tahliye, istifleme gibi liman faaliyetlerini,

h) Gemilerin yanaşma, kalkış, demirleme, halat alma-verme gibi operasyonlarını,

1) Gemilerin açık denizlerde, kıyılarda, Türk [B]oğazlarında, dar suyollarında ve içsulardaki seyirlerini,

i) Kurulca uygun Başkan tarafından görülen diğer hususları,

kapsar.

(4) Üçüncü fıkrada sözü edilen geçen araştırma faaliyetleri için görevlendirilen uzmanlar;

a) Gerekli gördükleri gemilere çıkabilir, teçhizatı inceleyebilir ve uygulamalara ilişkin gözlem yapabilir,

b) Gerekli gördükleri liman tesislerinde ve ilgili kurum ve kuruluşlarda inceleme yapabilir. Kazayla ilgili gerekli bilgi ve belgelerin bir örneklerini alabilir.

Yönetmeliğin deniz olaylarına uygulanması

MADDE 18 – (1) Bu Yönetmeliğin deniz kazaları bildirimlerinin yapılması ile deniz kazalarının araştırılması, incelenmesi ve raporlarının düzenlenmesine ilişkin hükümleri, deniz olayları bildirimlerinin yapılması ile deniz olaylarının araştırılması, incelenmesi ve raporlarının düzenlenmesi için de geçerlidir.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 19 – (1) Deniz kaza ve olaylarının araştırma ve incelenmesine ilişkin bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde, ~~KAIK Yönetmeliği~~ Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Ulaşım Emniyeti İnceleme Merkezi Başkanlığı Yönetmeliği ve ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 20 – (1) ~~31/12/2005~~ 10/7/2014 tarihli ve 26040 29056 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Deniz Kazalarının İncelenmesine İlişkin Yönetmelik Deniz Kazalarını ve Olaylarını Araştırma ve İnceleme Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 22 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini ~~Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme~~ **Ulaştırma ve Altyapı** Bakanı yürütür.